

Důvodová zpráva

k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 38/1994 Sb., o zahraničním obchodu s vojenským materiálem, a o doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

1/ Obecná část

1.1 Obecně – popis stávající právní úpravy

Stávající právní úprava zahraničního obchodu s „bezpečnostně citlivým materiálem“, mezi který náleží vojenský materiál, zbraně nevojenského charakteru, výbušniny a pyrotechnika nebo zboží dvojího použití podléhá zvláštní právní úpravě několika právních předpisů, což je zapříčiněno různými hledisky vycházejícími z povahy materiálu.

Zahraněční obchod s vojenským materiálem upravuje zákon č. 38/1994 Sb., o zahraničním obchodu s vojenským materiálem, a o doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů. Kontrolu zahraničního obchodu v této oblasti provádí ve spolupráci s dalšími rezorty Ministerstvo průmyslu a obchodu. Vojenský materiál je zbožím citlivého charakteru s tím, že právě s ohledem na tento charakter je kontrola zahraničního obchodu nezbytná, a to zejména ze zahraničněpolitických a bezpečnostních důvodů.

Vzhledem k tomu, že v mezidobí od poslední novelizace vstoupily v účinnost nové právní předpisy (např. nový Občanský zákoník, kontrolní řád, zákon o obchodních korporacích), jeví se jako nezbytné přikročit k dílčím změnám předmětného zákona č. 38/1994 Sb. Současně se upravují ustanovení zákona, která v návaznosti na vyhodnocení stávající praxe změnu vyžadují.

Cílem řady navrhovaných změn je též dosažení větší transparentnosti při provádění zahraničního obchodu s vojenským materiálem, například zavedením povinnosti držitelům povolení informovat o uskutečněném transferu vojenského materiálu z jiných členských států EU na území ČR. Nejedná se o nové povolovací řízení nad rámec stávajících, ale pouze o informační povinnost tak, aby byl získán širší přehled o tom, jaký vojenský materiál je transferován na území ČR z jiných členských států EU.

Návrh novely zákona byl připravován v rámci pracovní skupiny složené ze zástupců dotčených rezortů, které na povolování zahraničního obchodu s vojenským materiálem jakýmkoliv způsobem participují. Vhodnost navrhované právní úpravy vyplývá i z námětů dotčených správních orgánů, které se na povolovacím a licenčním řízení podílejí. Předložená novela má technický charakter; záměrem tedy není měnit základní systémová ustanovení zákona.

1.2 Okruhy navrhované právní úpravy

- Vztah zákona č. 38/1994 Sb. k novým institutům zákona č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník, a zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích.
- Odstranění duplicit se zákonem č. 255/2012 Sb., kontrolní řád.
- Zjednodušené licence pro vývozy při veletrzích, výstavách, předvádění apod.
- Znovuzavedení právní úpravy vývozu vojenského materiálu realizovaného Ministerstvem vnitra a Ministerstvem obrany na základě usnesení vlády, která zajistí mimo jiné možnost prodeje a vývozu nepotřebného vojenského materiálu bez nutnosti zprostředkovatele.
- Revize definice vojenského materiálu.
- Publikování formulářů žádostí elektronickou formou.
- Možnost rozšíření povolení k obchodování s vojenským materiálem, a to jak o teritoria, tak i o skupiny vojenského materiálu, nebo také možnost prodloužení doby udělené platnosti licence.
- Úprava informační povinnosti při transferu vojenského materiálu z jiného členského státu EU na území ČR.
- Odkaz na Společný postoj Rady 2008/944/SZBP, kterým se stanoví společná pravidla pro kontrolu vývozu vojenských technologií a vojenského materiálu.
- Úprava správních poplatků.

1.3 K navrhovaným okruhům

1.3.1 Vztah zákona č. 38/1994 Sb. k novým institutům zákona č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník, a zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích

V souvislosti s novým Občanským zákoníkem dochází k úpravě terminologie tak, aby byla v souladu s tímto novým zákonem. Například pojem „způsobilost k právním úkonům“ se nahrazuje pojmem „svéprávnost“ nebo pojem „obchodní rejstřík“ se nově nahrazuje termínem „veřejný rejstřík“. Další úpravy byly navrženy v souvislosti se zákonem č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), který nabyl účinnosti dne 1. ledna 2014 a který mimo jiné nově zavádí možnost tzv. monistického systému společnosti, v níž plní funkci statutárního orgánu společnosti statutární ředitel a funkci dozorčí rady správní rada nebo předseda správní rady anebo jiný orgán s obdobnou kontrolní působností, proto se podmínky pro vydání povolení k zahraničnímu obchodu

s vojenským materiálem stanovené v § 7 odst. 1 písm. b) zákona č. 38/1994 Sb., o zahraničním obchodu s vojenským materiálem, nově vztahují i na tyto osoby.

1.3.2 Odstranění duplicit se zákonem č. 255/2012 Sb., kontrolní řád

V souvislosti s novým kontrolním řádem se navrhuje provést revizi části čtvrté zákona č. 38/1994 Sb. Úprava ustanovení části čtvrté znamená, že se použije obecný právní předpis – tj. kontrolní řád.

1.3.3 Revize definice vojenského materiálu

Upravuje se definice vojenského materiálu v § 5. Stávající definice nevyhovuje požadavkům praxe, a to vzhledem k vývoji a náhledu na zahraniční obchod s vojenským materiálem za období 20 let existence zákona č. 38/1994 Sb.

Definice vojenského materiálu byla revidována pouze jednou, a to novelou č. 220/2009 Sb. Změna spočívala v 1/ rozšíření definice o technologie, programové vybavení, technické dokumentace nebo návody vyrobené, upravené, vybavené, zkonstruované nebo přizpůsobené pro vojenské použití, 2/ odstranění kategorií vojenského materiálu ze zákona a o jejich převedení do podzákoného předpisu a 3/ stanovení, že Seznam vojenského materiálu stanoví prováděcí předpis na základě Společného seznamu vojenského materiálu Evropské unie.

Ani tyto úpravy však neodpovídají současným potřebám v praxi, proto navrhovaná úprava upouští od stanovení vojenského materiálu na základě, mimo jiného, toho, zda je hromadně užíván v ozbrojených silách nebo bezpečnostních sborech k zabezpečení úkolů obrany a bezpečnosti státu. Odstraněním tohoto požadavku bude zachována pouze podmínka, že materiál musí být uveden v Seznamu vojenského materiálu; tento seznam jednoznačně stanoví parametry pro každý výrobek, přičemž tyto parametry jsou rozhodující pro určení, zda se jedná o vojenský materiál, či nikoliv.

1.3.4 Publikování formulářů žádostí elektronickou formou

V souvislosti s elektronizací Licenční správy, jež proběhla v roce 2013, se navrhuje umožnit, aby žádosti o vydání povolení, licencí apod. byly podávány výhradně na formuláři, který je dostupný na internetových stránkách MPO. Přístup k formuláři je bezplatný. Elektronizace podávání žádostí urychluje její podání a celý proces zpracování žádosti administrativně značně zjednodušuje. Proces podávání žádostí je tímto transparentnější a pro podnikatele přínosný vzhledem k jeho urychlení.

1.3.5 Úprava rozšíření povolení k obchodování s vojenským materiálem

Za účelem posílení právní jistoty se navrhuje upravit procesní stránka při rozšiřování povolení o další skupiny vojenského materiálu nebo rozšíření povolení o teritoria. Stávající znění zákona tuto možnost explicitně neupravuje. Proces vydávání rozhodnutí o rozšíření povolení bude obdobný jako při vydávání nového povolení – Ministerstvo průmyslu a obchodu bude rozhodovat na základě závazných stanovisek dotčených orgánů státní správy (Ministerstvo obrany, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo zahraničních věcí). Dojde ke zvýšení transparentnosti v oblasti vydaných povolení, neboť jejich rozšiřování bude probíhat dle zákonem jednoznačně stanovených pravidel.

1.3.6 Úprava prodloužení platnosti licence k obchodu s vojenským materiálem

Navrhuje se vydávat licence na dobu určitou, a to na 3 roky, neboť vydávání licence na delší časové období by nekorespondovalo s dobou platnosti povolení k zahraničnímu obchodu s vojenským materiálem. Licence vydané na dobu určitou budou lépe plnit cíl zákona – transparentnost a přehled o uskutečněných obchodech s vojenským materiálem v rámci kontrolního režimu jako takového. V případě, že žadatel nezrealizuje obchod ve lhůtě 3 let, tak může požádat o prodloužení platnosti licence, a to až o další dva roky.

1.3.7 Umožnění vývozu vojenského materiálu realizovaného Ministerstvem vnitra a Ministerstvem obrany na základě usnesení vlády

Navrhuje se nově umožnit vývoz a prodej vojenského materiálu na základě usnesení vlády, kde tento vývoz bude moci realizovat buď Ministerstvo vnitra nebo Ministerstvo obrany na přímo bez nutnosti využití prostředníka. Na základě usnesení vlády, kterým se schvaluje vývoz nebo prodej vojenského materiálu, bude vydávat Ministerstvo průmyslu licenční potvrzení.

1.3.8 Úprava informační povinnosti při transferu vojenského materiálu z jiného členského státu EU na území ČR

Navrhuje se zavedení informační povinnosti držitele povolení vůči Ministerstvu průmyslu a obchodu při transferu vojenského materiálu z jiného státu EU do ČR. Současně se v případě, že se jedná o vojenský materiál, který podléhá smlouvě o konvenčních ozbrojených silách v Evropě, zavádí povinnost o takovémto transferu informovat též Ministerstvo obrany. Tato informační povinnost povede k lepší transparentnosti realizace dovozů materiálu na území ČR. Možnost disponovat informacemi o transferu vojenského materiálu do ČR je potřebná pro širší přehled o tomto zboží vstupujícím na území ČR.

1.3.9 Úprava platnosti povolení k zahraničnímu obchodu s vojenským materiálem pro na dobu určitou

Na základě vyhodnocení praxe od poslední novely se navrhuje, aby povolení bylo vydáváno na dobu určitou, a to na dobu 5 let. V souvislosti s novou úpravou zákona o obchodních korporacích umožňující založení společnosti se základním kapitálem 1,- Kč je nezbytné tato bezpečnostní rizika eliminovat mimo jiné i tím, že povolení budou vydávána pouze na omezenou dobu.

1.3.10 Povinnost žadatele o povolení, aby dokládal žádost potvrzením o bezdlužnosti

Navrhuje se, aby žadatel o povolení měl povinnost doložit, že nemá žádné nedoplatky u orgánů Finanční správy, Celní správy ani na pojistném a na penále na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Tento institut je běžně využíván i v jiných právních předpisech, vede ke zvýšení serióznosti žadatelů o povolení a ke zvýšení transparentnosti podnikání v této oblasti, která je „bezpečnostně citlivá“.

1.3.11 Odkaz na Společný postoj Rady 2008/944/SZBP

V rámci rozhodování Ministerstva zahraničních věcí se doplňuje odkaz na Společný postoj Rady 2008/944/SZBP, kterým se stanoví společná pravidla pro kontrolu vývozu vojenských

technologií a vojenského materiálu. Společný postoj je základním dokumentem na úrovni EU, jež pro členské státy stanoví 8 kritérií pro posuzování žádostí o vývoz vojenského materiálu do třetích zemí.

Těmito kritérii jsou:

- (1) Dodržování mezinárodních povinností a závazků členských států, zejména sankcí přijatých Radou bezpečnosti OSN nebo Evropskou unií, dohod o nešíření a jiných tématech, jakož i dalších mezinárodních závazků.
- (2) Dodržování lidských práv v zemi konečného určení a dodržování mezinárodního humanitárního práva touto zemí.
- (3) Vnitřní situace v zemi konečného určení jako výsledek napětí nebo ozbrojených konfliktů.
- (4) Zachování regionálního míru, bezpečnosti a stability.
- (5) Národní bezpečnost členských států a území, za které členské státy ve vnějších vztazích odpovídají, jakož i bezpečnost spřátelených a spojeneckých zemí.
- (6) Chování kupující země vůči mezinárodnímu společenství, zejména pokud jde o její přístup k terorismu, povahu jejích spojeneckých závazků a dodržování mezinárodního práva.
- (7) Existence rizika, že vojenské technologie nebo vojenský materiál budou v kupující zemi dodány jinému než deklarovanému odběrateli nebo znovu vyvezeny za nežádoucích podmínek.
- (8) Slučitelnost vývozu vojenských technologií nebo vojenského materiálu s technickou a hospodářskou kapacitou přijímající země, přičemž je žádoucí, aby státy své legitimní potřeby v oblasti bezpečnosti a obrany naplňovaly s co nejmenším využitím lidských a hospodářských zdrojů pro potřeby zbrojení.

1.3.12 Zjednodušené licence pro vývozy při veletrzích, výstavách, předvádění apod.

Pro dovozy a vývozy vojenského materiálu za účelem předvádění vzorků na veletrzích, výstavách a prezentacích, účasti na výběrových řízeních nebo pro testování, zkoušení a hodnocení se navrhuje umožnit podnikatelům získat licenci ve zkrácené lhůtě. Tato zkrácená lhůta je 15 pracovních dnů oproti běžné 60denní lhůtě. Zjednodušená procedura byla již dříve zavedena v rámci euronovely zákona pro transfery vojenského materiálu k těmto účelům v rámci EU.

Důvodem zkrácení lhůty i při vývozech a dovozech mimo EU je snaha o zvýšení operativnosti podnikatelů při těchto specifických činnostech, jejichž účelem není trvalý dovoz nebo vývoz vojenského materiálu, ale spíše snaha o prosazení se na zahraničních trzích. Tato licence neopravňuje k prodeji; vojenský materiál musí být vyvezen na veletrh, výstavu či předvedení a po jejich skončení musí být vrácen do ČR. Není možné, aby tento vojenský materiál byl prodán nebo jakkoli vyvezen jinam.

Ministerstvo průmyslu a obchodu bude i v těchto případech, byť ve zkrácené lhůtě, rozhodovat na základě závazných stanovisek dotčených orgánů. V případě, že by byly ohroženy chráněné zájmy, je Ministerstvo průmyslu a obchodu oprávněno žádost zamítnout. Ustanovení o odejmutí licence platí obdobně.

1.3.13 Úprava správních poplatků

V souvislosti se změnami v zákoně č. 38/1994 Sb. dochází k revizi správních poplatků. Nová právní úprava správních poplatků koresponduje s novými instituty, jež se do zákona zavádějí nebo se v zákoně upravují (např. rozšíření povolení k obchodování s vojenským materiálem nebo prodloužení platnosti licence k obchodu s vojenským materiálem) a odpovídá zvýšeným nárokům spojeným s povolovací a kontrolní činností v této citlivé oblasti. Nejenže v rámci správních řízení jsou žádosti mimo jiné hodnoceny a posuzovány z hlediska zahraničněpolitických zájmů, dodržování závazků vyplývajících z mezinárodních smluv a z členství v mezinárodních organizacích, z hlediska veřejného pořádku a bezpečnosti a v určitých případech i z hlediska zabezpečování obrany České republiky, přičemž do správního řízení vstupují mimo Ministerstva průmyslu a obchodu též Ministerstvo zahraničních věcí, Ministerstvo vnitra a Ministerstvo obrany, ale současně je v rámci této novely navrhováno zkrácení lhůt pro vydání závazného stanoviska, což s sebou nese zvýšené požadavky na prověření žadatele, a přinese tak zvýšení zátěže státní správy.

Tyto skutečnosti musí reflektovat výše správních poplatků, které zůstaly po celou dobu od přijetí zákona o správních poplatcích v této oblasti zachovány ve stejné výši.

2.0 Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace podle obecných zásad

K předkládanému materiálu se podle Obecných zásad pro hodnocení dopadů regulace RIA neuplatňuje, neboť navrhovaná právní úprava je ve své podstatě technického rázu. Právní úprava zákona je částečně implementací směrnice EP a Rady 2009/43/ES – v tomto ohledu není možné odchýlení se či neimplementace tohoto právního předpisu EU.

Dle Plánu legislativních prací vlády na zbylou část roku 2014 se k předkládanému návrhu RIA též neuplatňuje.

2.1 Návrh možných řešení

Navrhovaná právní úprava reaguje na změny v našem právním řádu a dává zákon do souladu s právními předpisy, které byly za uplynulé období novelizovány nebo byly vydány nové (například Občanský zákoník, zákon o obchodních korporacích, kontrolní řád). Záměrem není měnit základní systémová ustanovení zákona. Vzhledem k výše uvedenému nebylo možno při posuzování možných řešení uvažovat o jiné variantě než o novele stávajícího zákona o zahraničním obchodu s vojenským materiálem.

Pokud jde o úpravy související s novým Občanským zákoníkem, zákonem o obchodních korporacích a kontrolním řádem, lze odkázat na důvodové zprávy těchto právních předpisů, jež odůvodňují koncepci těchto právních předpisů a jednotlivých institutů v těchto právních předpisech.

Zavedení některých institutů do zákona (revize definice vojenského materiálu, informační povinnost při vývozu vojenského materiálu, který podléhá mezinárodní smlouvě o konvenčních ozbrojených silách, informační povinnost transferovaného vojenského materiálu do ČR, odkaz na Společný postoj Rady 2008/944/SZBP, znovuzavedení právní úpravy vývozu vojenského materiálu realizovaného Ministerstvem vnitra a Ministerstvem obrany, zavedení vydávání povolení k zahraničnímu obchodu s vojenským materiálem pro na dobu určitou, zavedení povinnosti žadatele o povolení, aby dokládal žádost potvrzením o bezdlužnosti) odpovídá bezpečnostním požadavkům, jež zákon sleduje a chrání. Není v tomto ohledu možné zvažovat různé varianty řešení, neboť bezpečnost státu je v tomto prioritní. Nelze v tomto ohledu zvažovat ani ekonomický či administrativní dopad, neboť i v tomto případě je bezpečnost státu prioritní.

Na jedné straně úprava povolovacího režimu z bezpečnostních důvodů je vyvážena zavedením institutů, které jsou pro podnikatele prospěšné a které podnikateli ulehčí nebo zjednoduší výkon podnikatelské činnosti, a to jak administrativně, tak finančně. Např. elektronizace podávání žádostí již v dnešní době funguje v souvislosti s elektronizací Licenční správy MPO. Právní úprava rozšíření povolení k obchodování s vojenským materiálem a právní úprava prodloužení platnosti licence k obchodu s vojenským materiálem jsou pro podnikatele prospěšné v tom, že původní povolení nebo licence zůstávají v platnosti a pouze za správný poplatek po splnění nutných náležitostí, jež jsou bezpečnostně podmíněny, může být povolení rozšířeno nebo licence prodloužena. Značné zjednodušení a urychlení procesu

přináší zjednodušená licence pro veletrhy, výstavy, předvádění a testování dle § 19a. Obecně lze pozitivní dopad předpokládat jak u cca 200 stávajících držitelů povolení, tak i u budoucích žadatelů o povolení, kterých je během roku průměrně 30. U stávajících podnikatelů lze předpokládat časové úspory.

Úprava deliktů odpovídá navrženým změnám v zákoně. Nedochází ke zvýšení sankcí (pokut), jež mohou být ukládány. Nepředpokládá se, že by úpravou sankcí došlo ke zvýšení výběru finančních prostředků, jež by byly příjmem státního rozpočtu.

2.2 Dotčené subjekty

Návrh právní úpravy se dotýká právnických a podnikajících fyzických osob, žadatelů a držitelů povolení k provádění zahraničního obchodu s vojenským materiálem. V současné době je evidováno cca 200 držitelů tohoto povolení. Novelou jsou dále dotčeny orgány státní správy (MPO, MV, MZV, MO).

2.3 Konzultace

Samotné přípravě návrhu právní úpravy předcházelo projednání možných variant a východisek se všemi zainteresovanými ministerstvy a ústředními správními úřady a se zástupci podnikatelů, tj. Asociací obranného a bezpečnostního průmyslu.

Návrh zákona byl v rámci mezirezortního připomínkového řízení projednán se všemi ministerstvy a dalšími ústředními orgány státní správy, jejichž působnosti se právní úprava týká.

2.4 Zhodnocení variant a výběr nejvhodnějšího řešení

Po konzultacích s dotčenými orgány a podnikatelskou veřejností bylo zvoleno řešení spočívající v technické novele zákona. Její přijetí umožní účinněji využívat existující instituty, a to vše bez ohrožení zahraničněpolitických nebo bezpečnostních zájmů České republiky.

2.5 Implementace a vynucování

Orgány odpovědnými za realizaci provedených změn jsou Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo obrany, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo zahraničních věcí, Generální ředitelství cel.

2.6 Přezkum účinnosti

Předmět právní úpravy bude sledován po celou dobu naplňování cíle, kterým je zvýšení transparentnosti regulace a kontroly zahraničního obchodu s vojenským materiálem. Při dalším vývoji právní úpravy bude přihlédnuto k případným novým východiskům v rámci EU, NATO apod.

3.0 Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem ČR; Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je ČR vázána, její slučitelnost s právem EU a jeho zásadami; Předpokládaná hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy, nároky na státní rozpočet; Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s rovností mužů a žen, vyhodnocení korupčních rizik, dopad na ochranu osobních údajů, dopad na životní prostředí

3.1 Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem ČR

Předkládaný návrh je v plném souladu s ústavním pořádkem České republiky, který stanoví čl. 112 Ústavy ČR, zejména s čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (*Státní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví.*) a s jejím čl. 4 odst. 1 (*Povinnosti mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod.*).

3.2 Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je ČR vázána, její slučitelnost s právem EU a jeho zásadami

Navrhovaná právní úprava je v souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, včetně Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie, a též respektuje závazky vyplývající z členství České republiky v mezinárodních organizacích.

Dne 24. 12. 2014 vstoupila v platnost Smlouva o obchodu se zbraněmi. Tato smlouva reaguje na nedostatečnou úroveň regulace mezinárodního obchodu se zbraněmi obsaženými v Registru konvenčních zbraní OSN a s ručními a lehkými zbraněmi s cílem předejít nedovolenému obchodu s nimi, zabránit jejich případnému zneužití a současně posílit ochranu lidských práv, když vytváří první globální nástroj, na jehož základě jsou všechny smluvní strany povinny vytvořit a ve své praxi implementovat účinný kontrolní systém vycházející ze společných standardů stanovených touto smlouvou. Současné znění zákona o zahraničním obchodu s vojenským materiálem je plně v souladu s touto smlouvou a zůstane i v případě schválení navrhované právní úpravy, neboť tato úprava nenavrhuje žádné změny, které by byly v rozporu s požadavky stanovenými Smlouvou o obchodu se zbraněmi.

V rámci právní úpravy EU se na danou oblast právní úpravy vztahuje Smlouva o fungování Evropské unie, konkrétně články 36, 114, 346 této Smlouvy. Podstatným je v této souvislosti článek č. 346 Smlouvy o fungování EU. Obchod s materiálem bezpečnostně citlivým požívá výjimku z pravidel jinak obvykle volného vnitřního trhu jen do té míry, do jaké ji členský stát považuje za nezbytnou k ochraně podstatných zájmů své bezpečnosti. Členské země Evropské unie mohou v nutné míře přijmout svým charakterem speciální právní úpravu v oblasti vyňaté z pravidel volného trhu na základě článku č. 346. Taková výjimka z pravidel vždy konzistentně sleduje určitý oprávněný zájem a není více restriktivní, než je nutné k ochraně takového zájmu, kterým je v konkrétním případě potřeba zajištění zejména vnitřní a vnější bezpečnosti v souvislosti s obchodem s materiálem bezpečnostně citlivým. V zákoně č.

38/1994 Sb. je tato výjimka uplatněna např. v tom, že se neuplatní volný pohyb služeb, jež je jinak obvyklý, a to s poukazem na 1/ bezpečnostní zájmy ČR a EU jako celku, 2/ s ohledem na to, že zbraně nejsou volně obchodovatelné zboží – jedná se o zboží citlivé povahy (nabývání a prodej jsou omezeny a striktně regulovány vnitrostátním právem), 3/ a na skutečnost, že odstoupením od této regulace by stát popíral svoji regulatorní funkci. Veškeré „odchytky“ od jinak platných obecných zásad práva EU jsou podloženy bezpečnostními riziky – ostatně tato rizika jsou explicitně uvedeným důvodem, kdy členský stát může mít odchýlnou právní úpravu. V tomto směru i ostatní státy EU mají zachovány výjimky z volného pohybu služeb, jež jsou bezpečnostně podmíněny (např. povolovací režimy transferů v rámci EU).

V rámci rozhodování Ministerstva zahraničních věcí se doplňuje odkaz na Společný postoj Rady 2008/944/SZBP, kterým se stanoví společná pravidla pro kontrolu vývozu vojenských technologií a vojenského materiálu. Společný postoj je základním dokumentem na úrovni EU, jenž stanoví 8 kritérií pro posuzování žádostí, jimiž se MZV mimo jiné řídí. Tato kritéria jsou tedy důležitá v rámci vydávání závazného stanoviska ze strany MZV.

Normativní text zákona je nově doplněn jak o výše zmíněný čl. 346 SFEU, tak o Společný postoj a též o směrnici Evropského parlamentu a Rady 2009/43/ES. Některá ustanovení v zákoně jsou vykazována jako implementační k uvedené směrnici – v tomto ohledu jsou tato ustanovení podtržena a označena CELEXem.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/43/ES o zjednodušení podmínek transferů produktů pro obranné účely uvnitř Společenství byla rozhodnutím Společného výboru Evropského hospodářského prostoru č. 111/2013 ze dne 14. června 2013 rozšířena na státy Evropského hospodářského prostoru. Proto je tato skutečnost v jednotlivých ustanoveních zákona zohledněna – znamená to tedy rozšíření dopadu směrnice a režimu zákona na občany Islandu a Norska; pokud jde o transfery, tam se jejich režim uplatní na Norsko a Island. Občané Lichtenštejnska jsou explicitně vyjmuti, neboť to výše uvedené rozhodnutí Společného výboru Evropského hospodářského prostoru explicitně přepokládá. Pokud jde o povolení dle § 7 zákona, to předpokládá, že povolení může být vydáno právnické osobě za podmínky, že základní kapitál není více než z 49 % tvořen vklady pocházejícími od zahraničních osob, s výjimkou vkladů od zahraničních osob se sídlem nebo bydlištěm v některém z členských států Evropského hospodářského prostoru. Toto ustanovení je v souladu s dohodou o EHP a není dotčeno rozhodnutím Společného výboru Evropského hospodářského prostoru č. 111/2013.

Zákon jako celek byl notifikován Evropské komisi v rámci přístupu ČR k ES. Následně jeho celá podoba byla notifikována v rámci euronovely v roce 2011, i v rámci této novely bude zaslána tabulka implementace k notifikaci v rámci EU.

Zákon jako celek není pokládán za technický předpis ve smyslu směrnice EP a Rady 98/34/ES.

Pokud jde o judikaturu Soudního dvora EU v dané oblasti, lze zmínit judikaturu věnující se otázce způsobilosti osob zapojených do obchodu s vojenským materiálem, zejm. případ C-474/12 Schiebel, kdy bylo potvrzeno, že veškeré omezující podmínky, uplatňované na základě možné výjimky dané čl. 346 odst. 1 písm. b) Smlouvy o fungování EU, je třeba

posuzovat s ohledem na kritérium vhodnosti a proporcionality sledovanému cíli, a to i v případě, že se jedná o cíl zajistit spolehlivost osob oprávněných k provozování obchodu s vojenskými zbraněmi a vojenským střelivem a zprostředkování koupě a prodeje vojenských zbraní a vojenského střeliva, cíl bezpečnosti dodávek obranného materiálu a cíl zabránit úniku strategických informací.

Materiál je, vzhledem k výše uvedenému, v plném souladu s právem Evropské unie.

3.3 Předpokládaná hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy, nároky na státní rozpočet

Oproti stávající právní úpravě nebudou s návrhem ve vztahu k veřejným rozpočtům spojeny žádné výdaje, předpokládá se zvýšení výběru na správních poplatcích o cca 10 mil.,– Kč. Návrh se netýká sociální oblasti ani otázky rovnosti mužů a žen. Návrh nebude mít negativní dopady na životní prostředí.

Instituty, jež jsou zavedeny, jsou pro podnikatele prospěšné (např. zjednodušená licence pro veletrhy a výstavy, úprava rozšíření povolení, úprava prodloužení platnosti licence, elektronizace podání žádosti o povolení a o licenci).

3.4 Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s rovností mužů a žen, vyhodnocení korupčních rizik, dopad na ochranu osobních údajů, dopad na životní prostředí

Předložený návrh zákona nemá dopad na specifické skupiny obyvatel, včetně rovnosti mužů a žen. Návrh nemá dopad na životní prostředí. Návrh nemá dopad na ochranu osobních údajů. Zákonem nejsou zakládány možnosti zvýšení korupce, vzhledem ke kontrolním mechanismům, jež jsou nastaveny v rámci MPO a dotčených rezortů.

3.5 Zhodnocení korupčních rizik (CIA)

Předkladatel provedl zhodnocení korupčních rizik, jak stanoví čl. 4 odst. 1 písm. h) a čl. 9 odst. 2 písm. i) Legislativních pravidel vlády, a to podle Metodiky CIA (Corruption Impact Assessment; Metodika hodnocení korupčních rizik), kterou uveřejnila na webových stránkách www.korupce.cz Sekce pro koordinaci boje s korupcí Úřadu vlády České republiky. Jedná se o jednoduché vyhodnocení korupčních rizik předkladatelem. Při zpracování návrhu novely zohlednil předkladatel kritérium omezení korupčních příležitostí při aplikaci novelizovaného zákona.

S ohledem na to, že navrhovaná právní úprava je toliko povahy technické, respektuje zásadu co nejmenších zásahů do současného znění zákona, reaguje na požadavky vyplývající z nových právních předpisů (Občanský zákoník, zákon o obchodních korporacích, kontrolní řád, správní řád) a požadavky praxe při aplikaci zákona, respektive představuje pouze:

- odstranění „nedostatků“ účinného znění zákona, tedy drobné úpravy znění některých ustanovení tak, aby jejich výklad a aplikace nečinily v praxi potíže nebo
- modifikaci již v současnosti zavedených zákonných povinností nebo

- zavedení povinností, jež sledují bezpečnostní cíle zákonné úpravy v souvislosti s vnější či vnitřní bezpečností.

Předkladatel si dovoluje konstatovat, že **smyslem navrhované právní úpravy je kromě jiného omezit korupční rizika tím, že budou upřesněny povinnosti a postupy, které stanoví zákon.** Zejména se jedná o upravení postupu při prodlužování lhůty pro vydání závazného stanoviska (např. podle § 6, § 16 apod.), stanovení, že licence se prodlužuje na základě § 18a, kde bude využito závazných stanovisek (§ 18a odst. 4). Tyto postupy rozšiřují aplikaci závazných stanovisek a doplňují tak zvažování zahraničněpolitických a bezpečnostních rizik při správním řízení o žádosti. Tím dochází k minimalizaci korupčních rizik, neboť rozhodnutí ve věci je podmíněno tímto závazným stanoviskem. Tímto dochází k posílení nejen protikorupčního jednání, ale též k posílení transparentnosti celého správního řízení upravované oblasti.

Předkladatel posoudil podle požadavků Metodiky CIA, zda navrhovaná právní úprava naplňuje kritéria přiměřenosti, efektivity, odpovědnosti, opravných prostředků, kontrolních mechanismů.

Tabulka: Zhodnocení korupčních rizik dle Metodiky CIA

<i>Kritérium</i>	<i>Zhodnocení naplnění kritéria definovaného v Metodice CIA ve vztahu k návrhu právního předpisu</i>	<i>Poznámka či vysvětlení ke zhodnocení naplnění kritéria</i>
přiměřenost	návrh předpisu nerozšiřuje kompetence orgánů veřejné správy, předpis je přiměřený množině vztahů, které má upravovat	návrh předpisu zasahuje do současného znění zákona co možná nejmenší měrou
efektivita	návrh předpisu umožňuje kontrolovat a vynucovat dodržování stanovených povinností; cílem návrhu předpisu je přímo podpořit možnosti efektivní implementace postupů stanovených v zákoně	předmětem návrhu předpisu nebyly úpravy, které by měly vliv na změnu možnosti kontrolovat nebo vynucovat dodržování stanovených povinností
odpovědnost	hodnocení tohoto kritéria není relevantní	návrh předpisu nijak nově neupravuje odpovědnosti, tyto zůstávají zachovány
opravné prostředky	hodnocení tohoto kritéria není relevantní	návrh předpisu nemění možnosti obrany proti nesprávnému postupu orgánu veřejné správy, problematika opravných prostředků není předmětem úpravy novely
kontrolní mechanismy	hodnocení tohoto kritéria	návrhem předpisu dochází

	není relevantní	k rozšíření kontrolních mechanismů tak, aby byly co nejvíce chráněny zájmy a požadavky zákona v podobě vnitřní a vnější bezpečnosti a naplnění závazků z mezinárodních smluv v oblasti bezpečnosti
--	-----------------	--

Co se týká oblasti transparentnosti a otevřených dat, předkládaný návrh dbá na to, aby byly zachovány všechny uveřejňovací povinnosti, které z právní úpravy zákona vycházejí nebo s ním souvisejí, a jsou tak realizovány dlouhodobě (každoročně předkládaná a zveřejňovaná Výroční zpráva o kontrole vývozu vojenského materiálu, ručních zbraní pro civilní použití a zboží a technologií dvojího užití v České republice).

2/ Zvláštní část

A/ K novele zákona o zahraničním obchodu s VM

K novelizačnímu bod 1 (název)

Dochází ke zkrácení názvu právního předpisu.

K novelizačnímu bodu 2 (§ 1 odst. 1):

Doplňuje se odkaz na právo EU, jež je zákonem mj. implementováno.

K novelizačnímu bodu 3 (§ 1 odst. 2):

Zrušuje se požadavek, aby obchod VM musel být s obchodními zájmy ČR, neboť na základě práva EU jsou obchodní zájmy členských států nahrazeny společnou obchodní politikou.

K novelizačnímu bodu 4 (§ 2 odst. 1 písm. a) a b)):

Doplňuje se definice vývozu a dovozu, jež podléhá režimu zákona. Nedochozí k rozšíření oproti stávající právní úpravě – povolovací režim již dnes na tyto režimy dopadá – jen pro zpřesnění a pro větší jasnost dochází k explicitnějšímu vymezení definice vývozu a dovozu. Pokud jde o činnosti, jež provádějí letecké společnosti a které spočívají v překládce, což znamená, že zboží nevstoupí do našeho celního území, je nutné upozornit, že se na ně právní režim zákona nevztahuje, neboť tyto společnosti neprovádějí reálně obchod s VM, jenž vyplývá z definice, a také nejsou zúčastněny na reálném obchodu ve smyslu zákona.

K novelizačnímu bodu 5 (§ 2 odst. 1 písm. c)):

Doplňuje se rozšíření zúžení zákona, pokud jde o definici nákupu VM, který se nově nevztahuje na členské státy EHP s výjimkou Lichtenštejnska, což je v souladu se závěrem Smíšené komise Evropského hospodářského prostoru č. 111/2013 ze dne 14. června 2013.

K novelizačnímu bodu 6 (§ 2 odst. 1 písm. d)):

Doplňuje se rozšíření dopadu zákona, pokud jde o definici transferu o občany EHP s výjimkou Lichtenštejnska, což je v souladu se závěrem Smíšené komise Evropského hospodářského prostoru č. 111/2013 ze dne 14. června 2013.

Nová definice transferu, tak aby bylo lépe vyjádřeno to, co je pak v zákoně řešeno v § 22a a násl. Transfer se týká pohybu VM v rámci EU, kde dodavatelem nebo příjemcem je český subjekt.

K novelizačnímu bodu 7 (§ 2 odst. 2 písm. b)):

Doplňuje se rozšíření dopadu zákona, pokud jde o nákup vojenského materiálu o občany EHP s výjimkou Lichtenštejnska, což je v souladu se závěrem Smíšené komise Evropského hospodářského prostoru č. 111/2013 ze dne 14. června 2013.

K novelizačnímu bodu 8 (§ 2 odst. 4):

Doplňuje se definice členského státu, kterým jsou nejen státy EU, ale též státy Dohody o EHP s výjimkou Lichtenštejnského knížectví.

K novelizačnímu bodu 9 (§ 3 odst. 1 písm. c)):

Doplňuje se výjimečné ustanovení do zákona, které řeší dary ČR orgánu veřejné moci nebo složce ozbrojených sil jiného státu. Režim těchto darů je výjimečným a nebude řešen v režimu zákona – předpokladem těmto darům je vždy usnesení vlády, jež tento dar schválí.

K novelizačnímu bodu 10 a 11 (§ 5 odst. 1, § 5 odst. 3):

Stanovuje se nově definice VM, tak aby napříště nemuselo být řešeno, zda zboží je, nebo není hromadně používáno v bezpečnostních sborech, nebo zda je toto zboží takto zkonstruováno. Rozhodující pro určení, zda se jedná o VM, budou napříště technické parametry stanovené prováděcím předpisem na základě práva EU. Součástí definice je odkaz na Společný seznam VM EU, který se mění každý rok v souvislosti s technickým vývojem v dané oblasti – v té návaznosti dochází ke změně vyhlášky, jež Seznam vojenského materiálu stanovuje. Doplnuje se proto odkaz na příslušné právo EU, jež stanovuje Seznam VM a jež je do vyhlášky implementován.

K novelizačnímu bodu 12 (§ 6 odst. 1):

Doplňuje se odkaz na § 12b, jež řeší nově na základě požadavků MO vývoz VM prováděný MV a MO.

K novelizačnímu bodu 13 (§ 6 odst. 1):

Zrušují se legislativní zkratky pro nadbytečnost. V zákoně pak bude používán pojem podnikající fyzická osoba a právnická osoba. V případě speciálních ustanovení může být tato osoba dále specifikována. Doplnuje se odkaz na § 22e odst. 2 a 3 písm. b), které řeší obchody, jež provádí Ministerstvo vnitra a obrany.

K novelizačnímu bodu 14 (§ 6 odst. 2 písm. a) a poznámka pod čarou č. 9):

Doplňuje se odkaz na Společný postoj Rady 2008/944/SZBP, kterým se při vydávání závazného stanoviska musí MZV řídit.

K novelizačnímu bodu 15 (§ 6 odst. 3)

Upravuje se proces vydávání závazného stanoviska. Mění se lhůta pro jeho vydání z 20 dnů na 15 pracovních dnů, s tím, že je možné tuto lhůtu přiměřeně prodloužit, pokud o to dotčený správní orgán požádá. Stanovuje se tzv. tichá procedura, jež znamená to, že pokud dotčený orgán nevydá závazné stanovisko ve stanovené lhůtě, ani v této lhůtě nepožádá o její prodloužení, znamená to, že uplynutím této lhůty souhlasí s vydáním povolení.

Doplňuje se požadavek, aby závazné stanovisko bylo dostatečně odůvodňováno, a to včetně případných dalších podmínek stanovených žadateli, neboť soudní praxe má s odůvodněním závazných stanovisek problém při jejich přezkumu. Závazné stanovisko se nemusí odůvodňovat, pokud má být žádosti plně vyhověno. V případě, že závazné stanovisko by nebylo odůvodněno, tak by bylo nepřezkoumatelné, a tudíž i nezákonné.

K novelizačnímu bodu 16 (§ 7 odst. 1 písm. a)):

Doplňuje se rozšíření na osoby z EHP. Základní kapitál žadatele nesmí být více než z 49% tvořen vklady pocházejícími od zahraničních osob, s výjimkou vkladů od zahraničních osob se sídlem nebo bydlištěm v některém z členských států Evropského hospodářského prostoru. Tato úprava plně reflektuje dohodu o EHP tak, aby toto ustanovení nemohlo být diskriminační.

K novelizačnímu bodu 17 (§ 7 odst. 1 písm. b))

Doplňují se nově požadavky na žadatele o vydání povolení k zahraničnímu obchodu s VM. Žadatel jako právnická osoba nesmí mít ve statutárních orgánech jiné právnické osoby, neboť v opačném případě by takto propojené právnické osoby mohly být sobě navzájem statutárním orgánem, což je z bezpečnostního hlediska nežádoucí.

Odstraňují se nepřesnosti v souvislosti s NOZ.

Doplňují se požadavky na neexistenci řízení ve smyslu insolvenčního zákona u žadatele o povolení, jež by mohla jinak vést k nedůvěryhodnosti osoby žadatele, a mohla by tak být toliko bezpečnostně problémovou „kapitolou v historii“ podnikání žadatele.

Povinnost státního občanství EU a trvalý pobyt na území EU se rozšiřuje na státní občanství EHP a trvalý pobyt na území EHP. Tato úprava plně reflektuje dohodu o EHP tak, aby toto ustanovení nemohlo být diskriminační.

K novelizačnímu bodu 18 (§ 7 odst. 1 písm. c)):

Zrušují se slova „právnickou osobu“ pro nadbytečnost v souvislosti se zrušením legislativní zkratky.

K novelizačnímu bodu 19 (§ 7 odst. 1 písm. d):

Stanovuje se, že zahraniční obchod s VM nemusí být zajištěn jen finančními prostředky, ale též jiným druhem zajištění, například movitými věcmi, jež má podnikatel ve vlastnictví. Zajištění bude žadatel prokazovat prohlášením dle § 9.

K novelizačnímu bodu 20 (§ 7 odst. 1 písm. e) a f):

Stanovuje se překážka pro podání žádosti, pokud byl žadatel osobou, u které soud v předcházejících 5 letech přede dnem podání žádosti vyhlásil moratorium, nebo na kterou bylo vydáno rozhodnutí o úpadku, nebo u které byla zavedena nucená správa, a který není ovládanou nebo ovládající společností právnické osoby, které bylo odňato povolení podle § 13 odst. 2.

K novelizačnímu bodu 21 (§ 7 odst. 2):

Jedná se o úpravu reflektující změny provedené v souvislosti s přijetím NOZ.

K novelizačnímu bodu 22 (§ 7 odst. 3):

Legislativně technické úpravy.

K novelizačnímu bodu 23 (§ 8 písm. d):

Doplňuje se, že výkon funkce člena správní rady, příp. člena orgánu s obdobnou funkcí je považován za citlivou činnost. Pro výkon citlivé činnosti je potřebný doklad o bezpečnostní způsobilosti dle § 9 odst. 2 písm. d), jež vydává NBÚ. Tato úprava reflektuje změny v § 7 odst. 1 písm. b) v souvislosti s přijetím NOZ.

K novelizačnímu bodu 24 (§ 8 písm. e):

Doplňuje se, že fyzická osoba je podnikatelem.

K novelizačnímu bodu 25 (§ 9 odst. 1):

Odstraňují se náležitosti žádosti, jež jinak stanoví správní řád.

Pro žadatele nedochází k faktické změně, jedná se pouze legislativně-technické odstranění duplicit se správním řádem, žadatelé budou i nadále uvádět to, co stanovoval § 9 odst. 1 před novelou:

- a) obchodní firma nebo název a adresa sídla právnické osoby nebo jméno, popřípadě jména, příjmení, adresa místa podnikání, adresa místa trvalého pobytu a rodné číslo v případě, že žadatelem o povolení je fyzická osoba,
- b) jméno, popřípadě jména, příjmení, adresa místa trvalého pobytu a rodné číslo členů

statutárního orgánu právnické osoby a prokuristy, je-li prokura udělena, s uvedením způsobu, jakým jednají jejím jménem, jakož i jméno, popřípadě jména, příjmení, adresa místa trvalého pobytu a rodné číslo členů dozorčí rady, je-li zřízena; u občanů jiného členského státu Evropské unie se uvede jméno, popřípadě jména, příjmení, datum narození a další údaje, které jsou způsobilé danou osobu jednoznačně identifikovat,

c) identifikační číslo osoby, bylo-li přiděleno,

d) předmět podnikání,

e) specifikace vojenského materiálu s teritoriálním zaměřením obchodu.

K novelizačnímu bodu 26 a 27 (§ 9 odst. 2 písm. a), b)):

Jedná se o úpravu reflektující změny provedené v souvislosti s přijetím NOZ.

K novelizačnímu bodu 28 (§ 9 odst. 2 písm. d)):

Doplňuje se, že doklad bezpečnostní způsobilosti musí mít též členové správní rady či orgánu s obdobnou funkcí. Tato úprava reflektuje změny v § 7 odst. 1 písm. b) v souvislosti s přijetím NOZ.

K novelizačnímu bodu 29 (§ 9 odst. 2 písm. e) a f)):

Doplňuje se požadavek na bezdlužnost, která musí být doložena potvrzením, a požadavek na prokázání zajištění zahraničního obchodu s VM, jež se dokládá prohlášením žadatele.

K novelizačnímu bodu 30 (§ 9 odst. 3):

Nově se stanovuje, jakým způsobem bude uveřejněn formulář žádosti o povolení k provádění zahraničního obchodu s VM, a to na internetových stránkách MPO, a požadavek, že žádost se odevzdává písemně na formuláři. Tato změna souvisí se zavedením Elektronické licenční správy v rámci projektu eGovernmentu.

K novelizačnímu bodu 31 (§ 10):

Mění se ustanovení o náležitostech rozhodnutí tak, aby byly odstraněny duplicitní náležitosti, jež vychází z obecné právní úpravy správního řádu.

Stanovuje se informační povinnost držitele povolení vůči MPO, pokud jde o informace, které mohou mít vliv na udělení povolení, resp. by znamenaly odebrání povolení.

Stanovuje se informační povinnost držitele povolení vůči MPO při transferu VM do ČR a v případě transferu významného VM, který je veden ve smlouvě KOS, i vůči MO. Požadavek souvisí s nutností požadovat tyto informace, aby bylo možné monitorovat, co se do ČR doveze nejen ze třetích zemí, ale též z EU – požadavek je navíc aktuální v souvislosti se situací ve vojenském skladu u obce Vrbětice, kde došlo k výbuchu výbušnin. Tyto výbušniny mohly být legálně transferovány z jiného členského státu bez povinnosti informovat MPO.

Stanovuje se, že informace se podává prostřednictvím digitalizovaného formuláře, obdobně jako v § 9 odst. 3.

K novelizačnímu bodu 32 (§ 11 odst. 1):

Zrušuje se požadavek, aby obchod VM musel být v souladu s obchodními zájmy ČR, neboť na základě práva EU jsou obchodní zájmy členských států nahrazeny společnou obchodní politikou.

Doplňuje se odkaz na Společný postoj Rady 2008/944/SZBP, kterým se při vydávání závazného stanoviska musí MZV řídit.

K novelizačnímu bodu 33 (§ 12 odst. 2):

Jedná se o úpravu reflektující změny provedené v souvislosti s přijetím NOZ.

K novelizačnímu bodu 34 a 36 (§ 12a odst. 2):

V rámci zahraničních misí posledních let se daří získávat do sbírky muzejní povahy, která je ve vlastnictví České republiky a spravovaná Ministerstvem obrany – Vojenským historickým ústavem Praha, množství vojenského materiálu darem od spojeneckých partnerů Armády ČR. V mnoha případech se však nejedná o poskytnutí VM na základě klasického dvoustranného smluvního vztahu – darovací smlouvy, ale na základě tzv. darovacího certifikátu, v němž jsou sice uvedeny všechny podstatné náležitosti k darovaným věcem movitým, ale jedná se o jednostranný úkon.

K novelizačnímu bodu 35 (§ 12a odst. 2):

Nahrazuje se pojem „číslo, popřípadě položka a podpoložka kombinované nomenklatury“ za nově užívaný pojem „kód nomenklatury“.

K novelizačnímu bodu 37 (§ 12b a § 12c):

Upravuje se nově mechanismus možnosti vývozu VM prováděný MO a MV na základě usnesení vlády. MPO bude vydávat na základě usnesení vlády licenční potvrzení. Původní normativní text, který takovýto vývoz VM umožňoval, byl zrušen euronovelou – toto ustanovení bylo vyhodnoceno, že je nutné změnit vzhledem k strategickému obchodování ze strany MO a MV. Stanovuje se povinnost pro MO a MV hlásit MPO uskutečněné zahraniční obchody s VM.

K novelizačnímu bodu 38 (§ 12d a § 12e):

Navrhuje se upravit institut rozšíření povolení, tak aby žadatel nemusel žádat o celé povolení nově. Správní řízení o rozšíření povolení bude probíhat obdobně jako při žádosti o vydání

povolení. Rozšířené povolení bude vždy vydáno na délku stávajícího povolení – tzn. v případě, kdy je povolení uděleno na 5 let a žadatel požádá po 3 letech, bude rozšíření uděleno na zbylé 2 roky platnosti povolení.

Doplňuje se požadavek, že povolení obsahuje dobu platnosti. Tato doba bude dle § 12e odst. 1 maximálně 5 let, a to za cílem provádění důsledné kontroly plnění povinností, jež zákon sleduje. V souvislosti s bezpečnostní situací je tento požadavek shledán jako nutný.

K novelizačnímu bodu 39 § 13):

Upravuje se nově zánik a zrušení povolení – textace je v zásadě zachována, jedná se o zpřesňující změny, dále jsou stanoveny nově lhůty pro vrácení povolení.

K novelizačnímu bodu 40 (§ 14 odst. 3):

Stanovuje se, že licence je možné vydat na 3 roky.

K novelizačnímu bodu 41 (§ 15 odst. 3):

Odstraňují se náležitosti žádosti, jež jinak stanoví správní řád. Pro žadatele nedochází k faktické změně, jedná se pouze legislativně technické odstranění duplicit se správním řádem.

K novelizačnímu bodu 42 (§ 15 odst. 5 písm. g):

Doplňuje se definice antireexportní doložky.

K novelizačnímu bodu 43 (§ 15 odst. 6):

Nově se stanovuje, jakým způsobem bude uveřejněn formulář žádosti o licenci k provádění zahraničního obchodu s VM, a to na internetových stránkách MPO, a dále se upravuje, že žádost se podává na tomto formuláři. Tato změna souvisí se zavedením Elektronické licenční správy v rámci projektu eGovernmentu.

K novelizačnímu bodu 44 (§ 15 odst. 7):

Doplňuje se požadavek předkládání podkladů v úředním jazyce a dále požadavek na vyšší ověření nebo superlegalizaci, jež vychází z § 53 správního řádu.

K novelizačnímu bodu 45 (§ 16 odst. 1):

Doplňuje se odkaz na Společný postoj Rady 2008/944/SZBP, kterým se při vydávání závazného stanoviska musí MZV řídit.

K novelizačnímu bodu 46 (§ 16 odst. 2 a 3):

Upravuje se proces vydávání závazného stanoviska. Mění se lhůta pro jeho vydání z 20 dnů na 15 pracovních dnů, s tím, že je možné tuto lhůtu přiměřeně prodloužit, pokud o to dotčený správní orgán požádá. Stanovuje se tzv. tichá procedura, jež znamená to, že pokud dotčený orgán nevydá závazné stanovisko, ani v této lhůtě nepožádá o její prodloužení, znamená to, že s uplynutím lhůty souhlasí s vydáním licence.

Doplňuje se požadavek, aby závazné stanovisko bylo dostatečně odůvodňováno, a to včetně případných dalších podmínek stanovených žadateli, neboť soudní praxe má s odůvodněním závazných stanovisek problém při jejich přezkumu. Závazné stanovisko se nemusí odůvodňovat, pokud má být žádosti plně vyhověno. V případě, že závazné stanovisko by nebylo odůvodněno, tak by bylo nepřezkoumatelné, a tudíž i nezákonné.

Mění se ustanovení o náležitostech rozhodnutí tak, aby byly odstraněny duplicitní náležitosti, jež vychází z obecné právní úprava správního řádu.

K novelizačnímu bodu 47 (§ 16 odst. 4):

Dochází k nahrazení slov „celní orgány“ a „celní úřady“ slovy „orgány celní správy“.

K novelizačnímu bodu 48 a 50 (§ 17 odst. 2 a 4):

Stanovuje se povinnost hlásit plnění podmínek licence.

Stanovuje se, že hlášení se podává na elektronickém formuláři. Tato změna souvisí se zavedením Elektronické licenční správy v rámci projektu eGovernmentu.

K novelizačnímu bodu 49 (§ 17 odst. 2):

Legislativně technická úprava pojmu „doba platnosti licence“.

K novelizačnímu bodu 51 (§ 18):

Upravuje se nadpis, aby odpovídal obsahu § 18 a násl.

K novelizačnímu bodu 52 (§ 18 písm. b):

Pro nadbytečnost se zrušují slova „Evropské unie“.

K novelizačnímu bodu 53 (§ 18 písm. c):

Zrušuje se požadavek, aby obchod VM musel být vykonáván v souladu s obchodními zájmy ČR, neboť na základě práva EU jsou obchodní zájmy členských států nahrazeny společnou obchodní politikou.

K novelizačnímu bodu 54 (§ 18 odst. 2):

Doplňuje se ustanovení, jež řeší neodpovědnost státu, pokud nebyla ze zákonem stanovených důvodů žadateli udělena licence.

K novelizačnímu bodu 55 (§ 18a):

Stanovuje se mechanismus prodloužení licence, která je jinak udělována na 3 roky. Licence může být prodloužena o další 2 roky, maximální délka licence může být 5 let. Stanovují se povinnosti, jež musí žadatel o prodloužení doložit nebo splnit.

K novelizačnímu bodu 56 (§ 19 odst. 1 písm. a) až d):

Upravují se nově důvody pro odejmutí licence.

K novelizačnímu bodu 57 (§ 19 odst. 2):

Stanovuje se, že rozhodnutí o pozastavení čerpání povolení je prvním úkonem v řízení s cílem o efektivnější zajištění účelu tohoto institutu.

K novelizačnímu bodu 58 a 59 (§ 19 odst. 3 a 4):

Stanovuje se jako jeden z důvodů zániku licence uplynutí doby, na kterou byla udělena.

K novelizačnímu bodu 60 (§ 19 odst. 5):

Doplňuje se ustanovení, jež řeší neodpovědnost státu, pokud byla licence ze zákonem stanovených důvodů žadateli odňata, pozastavena možnost jejího čerpání nebo skončila její platnost.

K novelizačnímu bodu 61 (§ 19a):

Upravuje se proces vydávání zjednodušené licence pro vývoz VM na výstavy, veletrhy, předvádění, nebo též za účelem účasti ve výběrových řízeních. Správní řízení bude probíhat v kratších lhůtách, a to ve lhůtě 15 pracovních dnů ode dne doručení kompletní žádosti. Tato nově zavedená možnost by měla být pro podnikatele výhodná, neboť se budou moci přihlásit do zahraničních tendrů na vývoz VM, aniž by byli potencionálně limitováni standardní délkou správní lhůty pro rozhodování správního úřadu o udělení licence k vývozu. Ministerstvo bude rozhodovat na základě závazného stanoviska MV a MZV. Tyto rezorty mají lhůtu pro jejich

vydání 7 pracovních dnů. Stanovuje se tzv. tichá procedura, jež znamená to, že pokud dotčený orgán nevydá závazné stanovisko, znamená to, že s uplynutím lhůty souhlasí s vydáním zjednodušené licence.

Mechanismus neudělení nebo odejmutí zjednodušené licence bude stejný jako u licence dle § 14 odst. 1 a 2. Zjednodušená licence umožňuje pouze vývoz a dovoz VM, není možné jeho další reexport nebo ponechání VM ve státě vývozu – pro tyto účely je nutné požádat o udělení licence dle § 14 odst. 1. Ponechání VM v místě vývozu nebo dovozu je možné jen v případě zjednodušené licence udělené pro účely dle § 19a odst. 1 písm. c), a to např. pro rozřezání zbraně při testování apod.

Zjednodušenou licenci nebude možné prodloužit – žadatel, který žádá o takovýto typ licence, je známo, na jakou dobu bude licenci potřebovat. Pokud by mělo být např. konání veletrhu delší, bylo by nutné požádat o licenci dle § 14 odst. 1.

K novelizačnímu bodu 62 (§ 21):

Stanovuje se povinnost předkládat orgánům celní správy originál licence, a to – vzhledem k celním formalitám – i v případě transferu VM do Norska a na Island.

K novelizačnímu bodu 63 a 64 (§ 22a)

Zpřesňují se nově definice v souvislosti, které současně lépe reflektují zpřesnění definice v § 2 písm. d).

K novelizačnímu bodu 65 (§ 22b odst. 1):

V souvislosti s legislativní zkratkou „držitel povolení“ se na tomto místě tato legislativní zkratka používá.

K novelizačnímu bodu 66 (§ 22b odst. 1 písm. b)):

Zrušují se slova „právnícká nebo fyzická“ v souvislosti se zrušením legislativních zkratk v § 6 odst. 1.

K novelizačnímu bodu 67 (§ 22b odst. 5)

Stanovuje se registrační povinnost v souvislosti s požadavkem na dokončení implementaci směrnice 2009/43/EU.

K novelizačnímu bodu 68 (§ 22b odst. 5)

Stanovuje se, že fyzická osoba musí být podnikatelem, což souvisí s § 6 odst. 1, kde byla zrušena legislativní zkratka.

K novelizačnímu bodu 69 (§ 22b odst. 9):

Upravují se náležitosti dokladu konečného užití, jimiž jsou:

d) přesný popis vojenského materiálu, zejména jeho množství, charakteristiku, hodnotu a u významného vojenského materiálu podle § 20 dále výrobní čísla, pokud byla přidělena,

e) datum jeho vydání a

f) antireexportní doložku obsahující podmínku souhlasu státních orgánů České republiky s případným reexportem do třetích zemí, pokud to ministerstvo nebo dotčený orgán vyžadují.

V zásadě je ustanovení obsahově beze změn, pouze dochází k legislativnímu upřesnění.

K novelizačnímu bodu 70 (§ 22b odst. 11):

Zrušuje se požadavek na dokládání evidenčního čísla.

K novelizačnímu bodu 71 (§ 22c odst. 1):

V souvislosti s legislativní zkratkou „držitel povolení“ se na tomto místě tato legislativní zkratka používá.

K novelizačnímu bodu 72 (§ 22c odst. 2):

Doplňuje se, že náležitosti licence jsou co do obecných náležitostí stanoveny ve správním řádu.

K novelizačnímu bodu 73 (§ 22c odst. 2 písm. b) a c)):

Legislativně se upravuje stávající text, součástí žádosti o souhrnnou licenci bude kód nomenklatury celního sazebníku a vymezení vojenského materiálu podle seznamu vojenského materiálu, u významného vojenského materiálu podle § 20 dále výrobní čísla, pokud byla přidělena.

K novelizačnímu bodu 74 (§ 22c odst. 3):

Upravuje se analogické použití ustanovení již stávajících ustanovení v zákoně, tak aby byla zrušena nejasnost v souvislosti s § 22e.

K novelizačnímu bodu 75 (§ 22c odst. 4 písm. d)):

Zrušují se náležitosti, jež stanoví správní řád.

K novelizačnímu bodu 76 (§ 22c odst. 4 písm. e)):

Legislativně se sjednocuje pojmosloví, že součástí rozhodnutí mohou být podmínky, jež nemusejí být jen bezpečnostního charakteru.

K novelizačnímu bodu 77 (§ 22c odst. 4 písm. f)):

Doplňuje se definice antireexportní doložky.

K novelizačnímu bodu 78 (§ 22d odst. 1):

V souvislosti s legislativní zkratkou „držitel povolení“ se na tomto místě tato legislativní zkratka používá.

K novelizačnímu bodu 79 (§ 22d odst. 2):

Doplňuje se, že náležitosti licence jsou co do obecných náležitostí stanoveny ve správním řádu.

K novelizačnímu bodu 80 (§ 22d odst. 2 písm. b) a c)):

Legislativně se upravuje stávající text, součástí žádosti o souhrnnou licenci bude kód nomenklatury celního sazebníku, specifikaci vojenského materiálu s uvedením jeho názvu podle seznamu vojenského materiálu, množství a u významného vojenského materiálu podle § 20 dále výrobní čísla, pokud byla přidělena.

K novelizačnímu bodu 81 (§ 22d odst. 4):

Mění se ustanovení o náležitostech rozhodnutí tak, aby byly odstraněny duplicitní náležitosti, jež vychází z obecné právní úpravy správního řádu.

K novelizačnímu bodu 82 (§ 22e odst. 1):

Doplňuje se analogické použití § 14 odst. 3. Doplnuje se, že žádost se podává na formuláři, jenž je uveřejněn na internetových stránkách MPO. Tato úprava souvisí se zavedením Elektronické licenční správy v rámci projektu eGovernmentu.

K novelizačnímu bodu 83 (§ 22e odst. 3):

Explicitně se uvádí, že transfer na území ČR může provádět bez licence, ale na základě povolení, MO, MV a držitel povolení.

K novelizačnímu bodu 84 (§ 22g odst. 2):

Stanovují se náležitosti žádosti o vydání certifikátu, s tím, že se uplatní správní řád jako obecný právní předpis.

K novelizačnímu bodu 85 (§ 22g odst. 4):

Doplňuje se, jakým způsobem bude uveřejněn formulář žádosti o certifikaci, a to na internetových stránkách MPO. Tato změna souvisí se zavedením Elektronické licenční správy v rámci projektu eGovernmentu.

K novelizačnímu bodu 86 (§ 22h odst. 2):

Upravuje se proces vydávání závazného stanoviska.

K novelizačnímu bodu 87 (§ 22h odst. 3):

Zrušují se náležitosti, jež stanoví správní řád.

K novelizačnímu bodu 88 (nadpis):

Upravuje se nadpis, aby odpovídal obsahu ustanovení.

K novelizačnímu bodu 89 a 90 (§ 22j odst. 1 a 2):

Stanovují se důvody pro zánik certifikátu a pro zrušení certifikátu, aby znění textu odpovídalo pojmově názvosloví a bylo jednoznačně rozlišeno mezi zrušením a zánikem.

K novelizačnímu bodu 91 (§ 22j odst. 3):

Doplňuje se v souvislosti se zrušením legislativní zkratky, že fyzická osoba je podnikatelem.

K novelizačnímu bodu 92 (§ 23 odst. 1):

Doplňuje se odkaz na § 12b, podle kterého postupuje MO a MV.

K novelizačnímu 93 (§ 23 odst. 1):

Používá se důsledně legislativní zkratka „držitel povolení“. Doplnuje se legislativní zkratka kontrolovaná osoba.

K novelizačnímu bodu 94 (§ 23 odst. 2):

Důsledně se používá legislativní zkratka kontrolovaná osoba.

K novelizačnímu bodu 95 (§ 23 odst. 3):

Zrušuje se duplicita s kontrolním řádem.

K novelizačnímu bodu 96 (nadpis):

Upravuje se nadpis, aby odpovídal obsahu ustanovení.

K novelizačnímu bodu 97 až 104 (§ 23a, § 23b):

Dochází k nahrazení slov „celní orgány“ a „celní úřady“ slovy „orgány celní správy“.

Doplňuje se oznamovací povinnost ministerstva vůči NBÚ.

K novelizačnímu bodu 105, 106 a 107 (§ 24 odst. 2 písm. a) bod 3), § 24 odst. 2):

Doplňuje se, kdy jsou předávány informace dotčeným orgánům.

K novelizačnímu bodu 108 až 111 (§ 25, § 27a)

Upravuje se nově správní trestání v souvislosti se změnami v celém právním předpisu. Zavádí se nově pro určité správní delikty trestnost i ve stádiu pokusu s tím, že se současně stanoví, v jakých případech odpovědnost za takovéto jednání odpadá (dobrovolné upuštění). O dobrovolné upuštění od dokonání správního deliktu se však nebude jednat, pokud byl pachatel správního deliktu přistižen při činu a od dalšího jednání upustil proto, že se obával odhalení.

K novelizačnímu bodu 112 až 114 (§ 30, § 30a)

Upravuje a doplňuje se zvláštní ustanovení o správním řízení a o soudním přezkumu v souvislosti s utajovanými skutečnostmi, jež mohou být ve spise.

Upravuje se povinnost mlčenlivosti a zproštění z povinnosti mlčenlivosti, aby nemohlo dojít k ohrožení vnitřní a vnější bezpečnosti.

K novelizačnímu bodu 115 (§ 30b):

Upravuje se, aby žádost, jež byla podána, a byla vzata zpět, nebyla vrácena žadateli, a to včetně všech jejích příloh.

K novelizačnímu bodu 116 (§ 32 odst. 2):

Požadavek na zápis v obchodním rejstříku je nahrazen požadavkem k zápisu do veřejného rejstříku, kde tímto rejstříkem je obchodní rejstřík. Jedná se o úpravu reflektující změny provedené v souvislosti s přijetím NOZ.

K novelizačnímu bodu 117 (§ 33):

Upravuje se zmocnění k vydání prováděcích předpisů v souvislosti legislativními změnami.

K přechodným ustanovením:

1. Upravuje se, že správní řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle dosavadní právní úpravy. Tzn. žádosti podané před účinností se dokončí podle zákona bez této novely.
2. Povolení vydaná přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se považují za povolení vydaná podle zákona ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, s tím, že povolení vydaná na dobu neurčitou zanikají uplynutím 5 let ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o jejich udělení.
3. Licence vydané podle zákona ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona zůstávají v platnosti za podmíněk, za kterých byly vydány, s výjimkou případů, jestliže povolení zaniklo podle bodu 2; v těchto případech licence zaniká.
4. Stanovuje se povinnost pro stávající držitele povolení, aby se přizpůsobili zákonu a informovali o tom ministerstvo, jinak povolení zanikají.

B/ K novele zákona o správních poplatcích:

V souvislosti se změnami v zákoně č. 38/1994 Sb. dochází k revizi správních poplatků. Nová právní úprava správních poplatků reflektuje vývoj v této oblasti a též i fakt, že správní poplatky byly od přijetí zákona o správních poplatcích v této oblasti zachovány a nebyly tak nikdy změněny/zvýšeny. Vzhledem k složitosti správního řízení, jež musí reflektovat zahraničněpolitické a bezpečnostní zájmy, a vzhledem ke zkrácení lhůty pro vyřizování žádostí se ukazuje jako nutné provést opatření v podobě zvýšení správních poplatků. Nicméně lze konstatovat, že příjmová stránka státního rozpočtu tímto není významně dotčena, příjem lze předpokládat v řádu milionů. Jsou upraveny správní poplatky, které korespondují s novými instituty, jež se do zákona zavádějí nebo se v zákoně upravují (např. rozšíření povolení k obchodování s vojenským materiálem nebo prodloužení platnosti licence k obchodu s vojenským materiálem).

C/ K účinnosti:

Účinnost se stanovuje na první den druhého kalendářního měsíce po dni vyhlášení. Výjimkou jsou ustanovení o vývozu, jež uskutečňují Ministerstvo vnitra a Ministerstvo obrany - z důvodů plnění mezinárodních závazků nabývají tato ustanovení účinnosti dnem jejich vyhlášení.

V Praze dne 4. února 2015

Mgr. Bohuslav Sobotka, v. r.

předseda vlády

Ing. Jan Mládek, CSc., v. r.

ministr průmyslu a obchodu